

Rozpočet a fondy Evropské unie

Pařízková, Buzková

Evropské fondy v ČR

- Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu nástrojů, které slouží k ***podpoře vyváženého rozvoje regionů EU s důrazem na snížení sociálních a ekonomických rozdílů***. Česká republika z evropských fondů čerpá již od svého vstupu do EU v roce 2004.
- Celkově měla možnost čerpat ve třech programových obdobích a v současné době probíhá příprava na další, které začne po roce 2020.
- Od doby vstupu ČR do EU zastává koordinační roli Národní orgán pro koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj.

Programové období 2014-2020

- V programovém období 2014-2020 jsou pro Českou republiku z Evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů vyčleněny prostředky ve výši téměř 24 miliard eur. Česká republika je čerpá prostřednictvím deseti tematických programů. Další prostředky jsou ji dispozici v programech Evropské územní spolupráce.

Strukturální a investiční fondy

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)**
- **Evropský sociální fond (ESF)**
- **Fond soudržnosti (FS)**
- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)**
- **Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)**

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)

- Zaměřuje se na modernizaci a posilování hospodářství. Podporovány jsou **investiční** (infrastrukturní) projekty, jako např. ***výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek,***
- výsadba regenerační zeleně, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy apod.

ERDF (European Regional Development Fund) Mezi hlavní cíle patří:

- **zlepšování infrastruktury**
- **podpora nových pracovních míst**
- **podpora malých a středních podniků**
- **rozvoj technologií**
- **ochrana a zlepšování životního prostředí**
- **rozvoj turistiky**

Evropský sociální fond (ESF)

- ESF podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. ESF podporuje neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. ***rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel,***
- tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů apod.

Evropský sociální fond (ESF) slouží k

- **doplňování sociálních programů členských států EU (zvláště pokud jde o dlouhodobé programy jako aktivní politika zaměstnanosti nebo reintegrace dlouhodobě nezaměstnaných)**
- **pomoc mladým nezaměstnaným a lidem s hendikepy**
- **podpora rovných příležitostí na trhu práce pro ženy a muže**
- **podpora vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů**
- **zlepšování mobility pracovních sil**

Fond soudržnosti (FS)

- Jinak také Kohezní fond, je na rozdíl od strukturálních fondů určen na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány **investiční** (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením ***na dopravní infrastrukturu většího rozsahu*** (např. transevropské sítě),
- ochranu životního prostředí a na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Je finanční nástroj na podporu *rozvoje venkova*, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví,

- *zlepšení životního prostředí a krajiny nebo kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova.*

Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

- Je to finanční nástroj na podporu rybolovu, který spadá do společné rybářské politiky EU. Fond podporuje projekty vedoucí k vyšší konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí.
- Financuje aktivity týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu (např. odbahňování rybníků), investice na modernizaci zpracovatelského průmyslu, modernizace plavidel, podpory likvidace už nedostačujících plavidel, zlepšování akvakultury apod.

Ostatní fondy

- *Fond solidarity*
- **Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci**

- *Fond solidarity*

poskytuje rychlou a flexibilní finanční pomoc při velké přírodní katastrofě. O pomoc může požádat členský stát, pokud jsou škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu. V rámci fondu lze poskytnout pomoc také preventivním opatřením proti těmto přírodním katastrofám.

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci

(EGF) financuje projekty na pomoc pracovníkům propuštěným v důsledku globalizace. To znamená např. v případě bankrotu velkého podniku či při přemístění továrny mimo území EU, případně když je v určitém regionu v jednom odvětví propuštěno mnoho lidí najednou. O pomoc z tohoto fondu mohou požádat pouze členské státy.

Rozpočet a víceletý finanční rámec

- Rozpočet EU na rok 2019 = 148,2 miliardy EUR
- Víceletý finanční rámec (Multiannual Financial Framework) = sedmiletý finanční plán EU
  - Stanovuje rozpočtové priority, okruhy výdajů včetně stropů na závazky a platby
  - Jednotlivé roční rozpočty s ním musí být v souladu
  - Pro období 2014-2020 celkem 1087 miliard EUR

Rozpočtové zásady

- Zásada jednotnosti
  - Zásada správnosti
  - Zásada každoročnosti
  - Zásada vyrovnanosti
  - Zásada zúčtovací jednotky
  - Zásada univerzálnosti
  - Zásada specifikace
  - Zásada řádného finančního řízení
- (hospodárnosti, účinnosti a efektivity)
- Zásada transparentnosti

Příjmy x výdaje

- Příjmy
  - Tradiční vlastní zdroje
  - Podíl na dani z přidané hodnoty
  - Příspěvky členských států dle HND
  - Ostatní
- Výdaje
  - Především financování unijních politik (SZP, politika soudržnosti a další)

Správa finančních prostředků

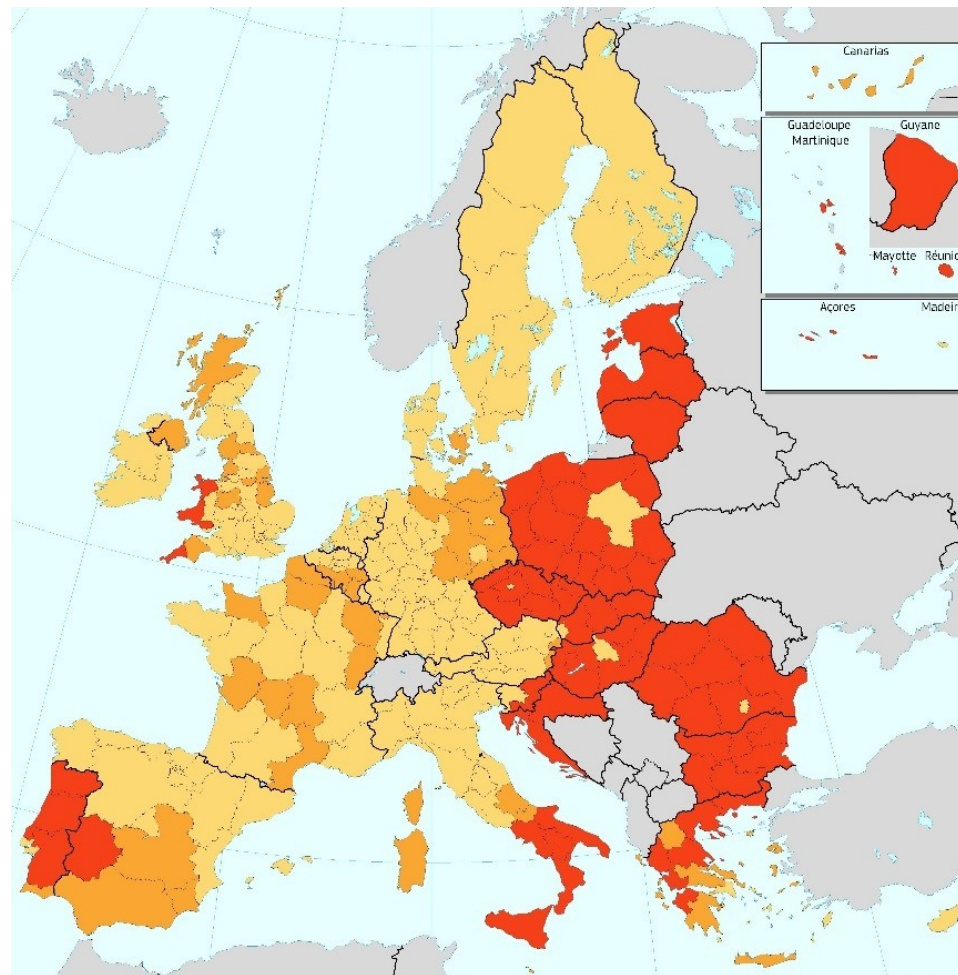
- Sdílené řízení (tzv. shared management)
  - Evropská komise + členské státy
  - Evropské strukturální a investiční fondy
- Přímé (centrální) řízení
  - Evropská komise
  - Unijní programy
- Národní fond

Evropské strukturální a investiční fondy

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS/CF)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD)
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF/EMFF)

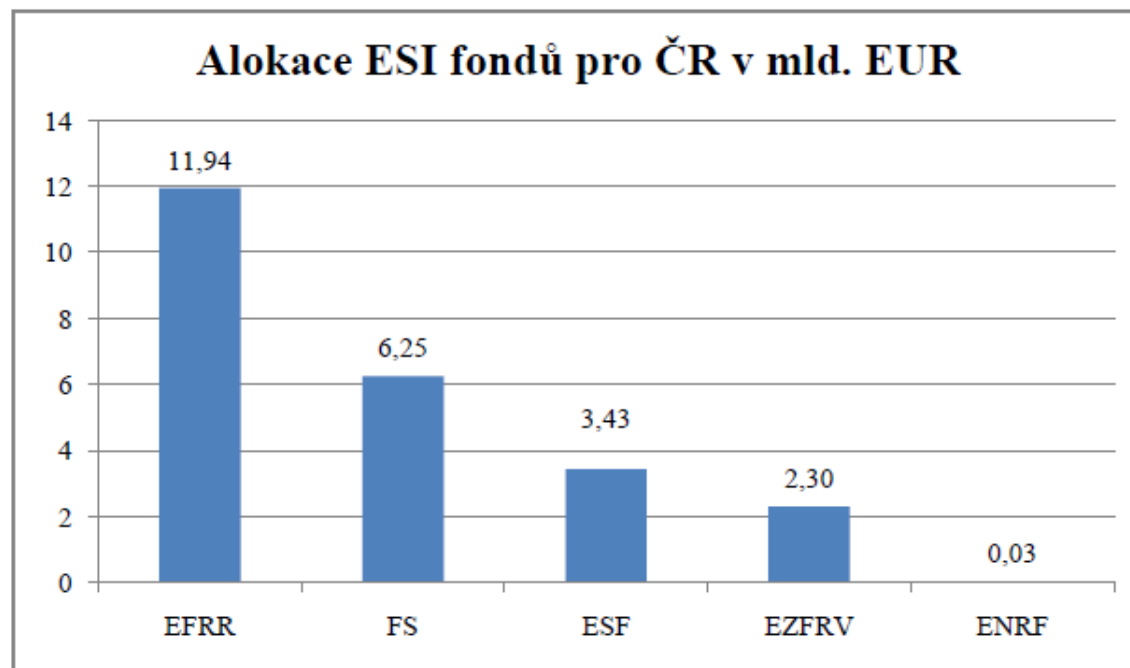
Klasifikace regionů

- Méně rozvinuté regiony: HDP na hlavu nižší než 75 % průměru EU
- Přejímové regiony: HDP na hlavu od 75 % do 90 % průměru EU
- Více rozvinuté regiony: HDP na hlavu vyšší než 90 % průměru EU

Programové období 2014-2020

- Pro ČR je vyčleněno téměř 24 miliard EUR
  - Čerpání probíhá prostřednictvím 10 národních operačních programů
  - Další prostředky jsou k dispozici v programech Evropské územní spolupráce

Orgány ČR pro realizaci unijních programů

- Národní orgán pro koordinaci = Ministerstvo pro místní rozvoj
- Řídící orgány = jednotlivá ministerstva
- Platební a certifikační orgán, Auditní orgán = Ministerstvo financí
- Další (platební agentura, zprostředkující subjekty řídicích orgánů)

Získání dotace krok za krokem

- Vytvoření projektového záměru, nalezení vhodné výzvy
- Podání žádosti o podporu (elektronicky)
- Hodnocení a výběr žádostí (na dotaci není právní nárok!)
- Realizace projektu a monitorování
- Žádost o platbu, vyhodnocení a vyúčtování
- Kontrola a publicita projektu
- Udržitelnost projektu

Unijní programy

- Erasmus+ (vzdělávání, odborná příprava a mobilita osob)
- Horizon 2020 (věda, výzkum, inovace)
- CEF (dopravní, energetická a telekomunikační infrastruktura)
- COSME (podnikání, malé a střední podniky)
- LIFE (životní prostředí, změna klimatu)
- Kreativní Evropa (kultura) a další

Ostatní

- Nástroj předvstupní pomoci
- Evropský fond pro strategické investice
- Fond solidarity Evropské unie
- Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci
- Fond evropské pomoci nejchudším osobám
- Azylový, migrační a integrační fond